

Kulturális ajánló

Irodalmi fülbevaló

Éledezni látszik a hazai hangoskönyvpiac: több kiadó is rákapott a hallgatható könyvek kiadására, számos regény pedig ingyenesen letölthető az internetről mp3-formátumban. A műfaj egyáltalán nem ismeretlen Magyarországon, hiszen a vakok szövetsége már az 1960-as évek eleje óta ad ki hangoskönyveket tagjai számára, kereskedelmi formában azonban gyakorlatilag 2004-ben debütált először hazánkban a hallgatható irodalom. Korábban is voltak persze hangos kiadások, illetve hangjátékok is – emlékezzünk gyerekkorunk meselemezeire –, de igazi reneszánszát csak most éli a hangoskönyv. Míg Amerikában a kamionsofőrök körében, Magyarországon a vakokon kívül az idősebb, látási nehézséggel, szemfáradékonysággal küszködők között népszerűek az irodalmi fülbevalók. A hangoskönyvek látók számára is értékesek lehetnek: utazás alatt autóban, vagy éppen otthon, más tevékenység végzése közben is hallgathatnak verseket, regényeket, meséket.

Azoknak, akik rendelkeznek internetkapcsolattal, a legnagyobb on-line hangoskönyv áruházat – www.hangoskonyv.hu – ajánljuk figyelmükbe, ahol műfaj, cím és szerző szerint is keresgélhetnek a Magyarországon megjelent közel kétszáz mű között. Azoknak, akik nem tudnak több ezer forintot költeni egy könyvvásárlásra, figyelmükbe ajánljuk a www.vilaghallo.hu weboldalt. A magyar nyelvű hangos on-line elektronikus könyvtárban már most több mint ezer híres magyar és világirodalmi művet hallgathatnak meg mesterségesen generált beszéd segítségével azok, akik letöltik a felolvasó programot. A <http://mek.oszk.hu/keresések/keresesf.phtml?formatum=MP3> linkre kattintva a Magyar Elektronikus Könyvtárnak (MEK) az MGYOSZ által digitalizált hanganyaga található. A szerzői jogi védeltséget már nem élvező vagy különösen

népszerű művekkel folyamatosan bővül a MEK mp3-állománya. A jelenleg közel száz meghallgatható könyvet tartalmazó hangoskönyvpolcon a magyar és a világirodalom legjelesebb művein kívül tájnyelvi szótár és mitológiai alpmű egyaránt található.

Erdély – Konyhakultúra-kalauz

Erdélyt mindannyian ismerjük. Vagy talán csak ismerni véljük, hiszen olyan közel áll hozzánk? Mindannyian szeretjük. Vagy csak hisszük, hogy szeretjük, mert úgy érezzük, hogy a miénk? Egy biztos, kíváncsiak vagyunk rá! Pálffy István, az utazó ismét végigkóstolt egy országot, töprengett a történelmén, beszélgetett az emberekkel. Leülni az asztalukhoz igazán nem nehéz: két szó után kerül pálnika, harapnivaló, többnyire érdekes beszélgetés. Már-már archaikus vendégszeretet. Az erdélyi konyha vegyes, mint a népek, amelyek lakták, mint a történelem, ami oda-vissza vonulgatott rajta, mint az élmények, amelyekkel ma találkozunk, és mint az érzelmek, amelyekkel hazatérünk. Egyszerű és őszinte, szegény és becsületes, hagyományos, és ki tudja, milyen lesz jövője. Erdélyben egy étkezés, de csak egy evés is, soha nem csak az ételről szól. Az asztalnál mindig beszélgetnek, és rendre előkerül a téma. Így a szerző sem csupán konyháról, asztalról, pincékről beszél, hanem a gazdag történelmi múlt-ról, az elgondolkodtató jelenről és a megjósolhatatlan jövőről.

Kapcsolódjon be ebbe a diskurzusba, hogy megismerhesse múltunknak ezt a szegletét, hogy megpróbálja megismerni szomszédaink gondolkodásmódját, és reménykedhessünk egy boldogabb jövőben.

Szerző: Pálffy István

Kiadó: Pro Európa Kiadó, Ár: 2990 Ft

DVD: Sziriana

Huszonegy év a CIA szolgálatában kiélezi az érzéket. Robert Baer ügynök (George Clooney) azt is pontosan látja, amikor saját cégében támadnak bajok. A hidegháborúnak vége, a Közel-Keleten mind nagyobb a káosz, és a titkosszolgálat egyre nehezebben boldogul. A politikusok túl sokszor szólnak bele a munkájába, túl sok információt próbálnak saját érdekeik szerint befolyásolni. Baer számára csak akkor válik személyessé mindez, amikor egy kudarcba fulladt küldetés után bűnbakot csinál belőle és elárulja az a szervezet, amelynek életét szentelte. Minden áron ki akarja deríteni, mi történt valójában, és rájön, hogy hazudtak neki. A film sok szereplőjének sorsa lassan összefonódik egy bonyolult ügy kapcsán. A világ bármely táján éljenek is, életüket kikerülhetetlenül befolyásolja az a hatalmas, befolyásolhatatlan erő, melynek mozgatói között ott van a gazdagság, a hatalom utáni vágy és a vakhit.

Színes, feliratos amerikai thriller, 2005

Főszereplők: George Clooney, Matt Damon,

Amanda Peet, Christopher Plummer,

Greta Scacchi, Gina Gershon

Rendezte: Stephen Gaghan;

Kiadó: Warner Brothers

A mű George Clooney révén Golden Globe-díjat és Oscar-díjat érdemelt 2006-ban a legjobb férfi epizodista kategóriában. Emellett a film Oscar-jelölést kapott a legjobb eredeti forgatókönyv kategóriában. A Brit Filmakadémia BAFTA-díjra jelölte George Clooneyt.

Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok

Régóta várt felvételt jelentetett meg a Universal DVD-n: Wagner vígoperájának, A nürnbergi mesterdalnokoknak bayreuthi előadását, amely elsősorban Wolfgang Wagner realista és mélyen humanista rendezése és a nagyszerű énekési teljesítmények miatt marad sokáig emlékezetes. Vannak legendás alakítások az operatörténelemben: Maria Callas Toscája és Normája vagy Tito Gobbi Falsaffja említhető példaként. Véleményem szerint ez az előadás is két, az előzőekhez fogható kisebb csodával ajándékozza meg a zenerajongót, Bernd Weikl Hans Sachs igen terjedelmes szólamában, míg Hermann Prey Beckmesser városi írnok szerepében alkot maradandót. Weikl az ideális Sachs: mind színészi, mind pedig vokálisan tökéletesen uralja az operairodalom egyik legösszetettebb szerepét. Prey Beckmessere pedig színháztörténeti jelentőségű szerepformálás, a kisszerű, sokszor humoros figura egyszerre groteszké és félelmetessé lett. A baritonista gondosan felépíti a szerepet, mindemellett természetesen az énektechnikája (nemhiába volt kora egyik legnagyobb dalénekes!) is példaértékű. A többi közreműködő művész is egytől-egyig csúcsteljesítményt nyújt (ki-ki a vokális lehetőségei szabta keretek között persze), az előadást dirigáló Horst Stein pedig kifogástalanul irányítja a zenekart. Szinte hibátlan az előadás, ez a Mesterdalnokok minden bizonnyal az egyik legjobb felvétele Wagner remekművének.

Kiadó: Universal. Hossz: 267 perc.

Hang: német sztereó és DD 5.1.

Felirat: angol, német, francia, spanyol, kínai.

Az elnök emberei

Feltehetően mindenki ismeri a Watergate nevet, illetve azt, hogy mindez egy lehallgatási botrányt takar, amely nyomán Richard Nixon elnök kénytelen volt benyújtani a lemondását. Az azonban alig ismert, hogy az ügyet leleplező két újságíró, Bob Woodward és Carl Bernstein milyen elképesztő kitartással, elkötelezettséggel és milyen masszív ellenállással szemben fedte fel a Nixon-adminisztrá-

ció mindent behálózó korrupcióját. Ebből a bevezetőből remélhetőleg érzékelhető, hogy milyen fontos történetet mond el Alan J. Pakula filmje, amely a Washington Post két újságírója szempontjából közelíti meg az eseményeket. Két teljesen átlagos, de egymástól sokban különböző riporterről van szó. A kimért modorú, konzervatív Woodward (Robert Redford) és a New York-i liberális Bernstein (Dustin Hoffman) egymás szinte tökéletes ellentéte, a munkában mégis egymás módszereit kiegészítve tökéletes párost alkotnak. Az egy rakás Oscart begyűjtő film nem épít bombasztikus mozzanatokra, nem dramatizálja túl az eseményeket, ellenkezőleg, legfontosabb szerkesztőeleme az igazi oknyomozó újságírói munka hiteles ábrázolása. Itt az egyes telefonszámok lenyomozása, az elhangzott mondatok visszaigazolása legalább olyan súllyal bír, mint a Mély Torok néven elhíresült titokzatos informátorral való találkozások. Mindez nem hangzik túl izgalmasnak, Pakula és az ötletgazda-producerként is közreműködő Redford azonban ilyen, tudatosan szerény eszközökkel is – és a megfelelő tempóval, no és remek színészekkel – időtálló politikai thrillert tudott létrehozni, amely politológiai tanulmányként és kordokumentumként is egyaránt felbecsülhetetlen értékű. A magyar felirattal is bőven ellátott extrák legalább annyira követik a politológiai és zurnalisztikai vonalat, mint amennyire filmes háttéranyagként szolgálnak. Az első lemezen Redford kommentál, érdekesen, de kicsit szárazan – sok, a többi filmből kiderülő érdekességet kihagyva. A második lemez kisfilmekkel van teli: korabeli werkfilmmel, a forrásként szolgáló könyv filmre adaptálásáról, az ügy hatásáról az oknyomozó újságírással, illetve akad egy ügyetlen Jason Robards-interjú – ő játssza a Washington Post főszerkesztőjét –, és egy portré a halála előtt identitását felfedő Mély Torokról és két Pakula-film előzetese.

All the President's Men, 1976.

Kiadó: Warner Home Video.

Hang: Magyar, angol mono hang.

Hossz: 132 perc.

Verdi: A trubadúr

Carlo Maria Giulini sokak véleménye szerint a 20. század egyik legjelentősebb dirigense volt. A 2005-ben elhunyt művész tiszteletére a Universal ismét kiadta utolsó operafelvételét, Verdi Trubadúráját. A lemez már-már valószínűtlenül tökéletes: mind a zenekari hangzás, mind az énekesek, mind pedig a hangmérnöki munka tekintetében. Stúdiófelvételtől lévén szó, ez utóbbi cseppet sem elhanyagolható szempont, olyan, mintha élő előadást hallanánk. Giulini újraértelmezte a partitúrát, és ennek köszönhetően olyan hangszerelési finomságokat fedezhetünk fel, amelyek más felvételeket hallgatva bizony rejtve maradtak. Az énekesek közül kiemelkedik Plácido Domingo a címszerepben, intelligens, muzikális alakítása magával ragadó. A szerelmét, Leonorát éneklő Rosalind Plowrightnak ez volt az első lemezfelvétele, hangja friss, és jól bírja a nehéz szöveget. Ellenlásuk, Luna gróf szerepét mintha pontosan az olasz Giorgio Zancanaróra szabták volna. A cigányasszony Azucenaként hallható német Brigitte Fassbaender viszont némiképp szereposztási tévedés áldozata, a remek művész mindenesetre igyekszik a saját adottságaihoz igazítani a szerepet. A karmester Giulini híres volt arról, hogy szerette jól „bepróbálni” az előadásait. Kérlelhetetlen maximalizmusa és igényessége meg is hozta gyümölcsét: ez a Trubadúr egyike a legnagyobb szerűbb operafelvételeknek.

Universal – Deutsche Grammophon,

2006, 2 CD.

Vezényel: Carlo Maria Giulini.

